

PEDAGOGIKA VIACNÁSOBNE POSTIHNUTÝCH

Tézy na záverečné skúšky

1. Úvod do problematiky. Význam predmetu Pedagogika viacnásobne postihnutých v študijnom pláne odboru PGMP. Terminologické upresnenie pojmu „viaceré chyby“, „deti s viacerými chybami“, „osoby s viacnásobným postihnutím“. Poukázanie na terminologickú nejednotnosť, na rôzne prístupy k definovaniu vyššie uvedených pojmov. Cudzozajčná terminológia. Príčiny výskytu viacerých chýb, multikauzálna závislosť a mnohorakosť príčin viacnásobných postihnutí. Rôzne prístupy ku klasifikácii osôb s viacerými chybami.
2. Predmet pedagogiky viacnásobne postihnutých (ďalej PVNP). Základy PVNP. Základy PVNP. Historiografia a metodológia PVNP. Filozofia špeciálnej výchovy viacnásobne postihnutých. Komparatívna pedagogika VNP. Špeciálna pedeutológia.
3. Vzdeláateľnosť a nevzdeláateľnosť VNP ako prekonané kritérium. Edukácia VNP ako súčasť rozvíjania ich osobnosti.
4. Približný výskyt osôb s viacerými chybami v populácii. Najčastejšie sa vyskytujúce kombinácie postihnutí. Trendy výskytu viacnásobných postihnutí. Vyjadrenie častých kombinácií iných postihnutí s mentálnym postihnutím v rôznych definíciách a charakteristikách mentálnej retardácie. Postupný názorový posun na túto problematiku v posledných 30-tich rokoch. Problém mnohorakosti kombinácií. Problém kombinácií ľahkých stupňov postihnutí. Problém „skrytých“ kombinácií postihnutí.
5. Otázka selekcie a diagnostikovania viacerých chýb. Niektoré možnosti lekárskej diagnostiky. Niektoré možnosti psychologickéj diagnostiky. Niektoré možnosti pedagogickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky detí s viacerými chybami. Niektoré možnosti zostavenia a aplikácie individuálnych špeciálnopedagogických diagnostických modelov u detí s viacerými chybami.
6. Súčasný systém škôl a zariadení pre deti s viacerými chybami. Legislatívne otázky, smernice, vyhlášky a nariadenia ovplyvňujúce možnosti a spôsoby edukácie detí s viacerými chybami. Princípy zaradovania detí s viacerými chybami do príslušných škôl.
7. Teória komunikácie v pedagogike VNP. Vymedzenie pojmu augmentatívna a alternatívna komunikácia. Niektoré metódy a techniky Augmentatívnej a alternatívnej komunikácie. Niektoré možnosti uplatnenia techník augmentatívnej a alternatívnej komunikácie pri reedukácii a tvorení a rozvíjaní reči viacnásobne postihnutých osôb.
8. Komplexná rehabilitácia VNP. Výchovná rehabilitácia VNP. Liečebná rehabilitácia VNP. Pracovná rehabilitácia VNP. Sociálna rehabilitácia VNP.
9. Edukácia viacnásobne postihnutých. Princípy, proces, ciele, úlohy, metódy, formy, prostriedky edukácie VNP vo všeobecnosti. Stratégie a modely edukácie VNP.
10. Individualizácia edukácie VNP prostredníctvom individuálnych vzdelávacích (edukačných) programov (IVP). Základy tvorby IVP.
11. Možnosti rozvíjania osobnosti ťažko viacnásobne postihnutých osôb. Špec. ped. diagnostika, stimulácia, edukácia, rehabilitácia. Kompenzačné pomôcky a technika.

Literatúra:

- Vašek, S.-Vančová,A.-Hatos,Gy. a kol: Pedagogika viacnásobne postihnutých. Bratislava, Sapientia 1999
- Vančová,A.: Základy pedagogiky mentálne postihnutých. Bratislava , Sapientia 2005
- Vančová, A.: Edukácia viacnásobne postihnutých. Bratislava, Sapientia 2001.
- Vančová,A.: Viacnásobné postihnutia - aktuálny problém špeciálnej pedagogiky. In: Paedagogica Specialis XXI,Bratislava, UK 2000.
- Bajo, I. – Vašek, Š.: Pedagogika mentálne postihnutých (Psychopédia) Bratislava, Sapientia 1994
- Baláž, J. a kol: Komunikačné problémy detí s viacerými chybami. Bratislava, SPN 1980
- Matulay, K. a kol.: Mentálna retardácia. Martin, Osveta 1986
- Vančová, A. – príspevky v zborníkoch (informácia v rámci kurzu)
- Eisová,A.: Péče o deti s kombinovanými vadami. (Skriptum). Praha, SPN - KU 1982
- Kirk,S.A.-Gallagher,J.J.: Educating exceptional children (kap.10 Children with multiple and severe handicaps),
- Krahulcová-Žatková,B.: Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených. Praha,Karolinum 1996.
- Lechta,V.: Symptomatické poruchy řeči u dětí. Bratislava, UK 1991
- Matulay, K.a kol.: Mentálna retardácia. Martin, Osveta 1986
- Čajka, K.: Tyflopédia I. Bratislava, UK 1986 (skriptum).
- Mandzáková, M., Žatková, B.: Surdopédia. Bratislava, UK 1985 (skriptum)
- Kábele, F.:Rozvíjení hybnosti a řeči dětí postižených detskou mozgovou obrnou. Praha, MPSV 1986
- Lesný, I. a kol.: Detská mozgová obrna. Praha, Avicenum 1985
- Gaži,M.: Výchova a vyučovanie detí s dlhotrvajúcou chorobou. Bratislava, SPN 1969
- Mertin, M.: Individuální vzdělávací program. Praha, Portál 1996
- Browder,D.M.: Assessment of Individuals with Severe Disabilities.Baltimore,Paul H.Brookes Publishing Co., 1993
- Odborné periodiká: Efeta, Informácie, Speciální pedagogika, Mental retardation, Education and Trainig of persons with MR and DD, Gyógypedagógiai Szemle.